

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie (în lb. maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLD2127 MITOLOGII ISTORICE SI CONTEMPORANE <i>INCURSIUNI IN TEXTE ȘI CONTEXTE (în lb. mgh.)</i>							
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Czégényi Dóra							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Czégényi Dóra							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Opt.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	33				
3.8 Total ore pe semestru	75				
3.9 Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	sală de curs dotată cu tablă și de preferință cu laptop și videoproiector
5.2 de desfășurare a seminarului	sală de seminar dotată cu tablă și de preferință cu laptop și videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C2.1. Descrierea și prezentarea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale.</p> <p>C2.2. Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale.</p> <p>C2.4. Utilizarea unor criterii adecvate pentru evaluarea meritelor și limitelor diverselor perspective de analiză a unui fapt cultural.</p> <p>C3.1. Identificarea principalelor modalități de comunicare a cunoștințelor de specialitate, precum și a particularităților și implicațiilor acestora.</p> <p>C4.1. Identificarea și definirea conceptelor, metodelor și teoriilor fundamentale ale științelor culturii.</p> <p>C4.2. Determinarea importanței teoriilor științelor culturii în context istoric și a impactului lor asupra culturii umane.</p>
-------------------------	---

Competențe transversale	<p>CT1. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea regulilor de citare.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.</p>
-------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Disciplina propune însușirea cunoștințelor de bază. Cursul și seminariile oferă o trecere în revistă a teoriilor și metodelor cele mai semnificative; prezentarea lor are un caracter pragmatic: formarea capacității de analiză a textelor și a fenomenelor socio-culturale.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Însușirea terminologiei de specialitate, prezentarea a teoriilor și curentelor. Trecerea în revistă a istoriei și metodologiei de cercetare a mitologiei, prezentarea aplicării metodelor de cercetare. Dezbaterăa posibilelor teme de cercetare. Mentținerea/asigurarea discursului profesionalist asupra mitologiei.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Introducere</p> <ul style="list-style-type: none"> (hi)story – temporalitate și atemporalitate, istoric și contemporan, vechi și nou <p>2. Interferențele (vechi și noi) ale conceptelor-cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> mit/mituri și mitologie/mitologii • timpul și spațiul (mitic, istoric, magic, local) <p>3. Formă de cunoaștere și/sau de conștiință: istorie, mit, basm</p> <ul style="list-style-type: none"> definiții, contexte, corelații și funcții <p>4. Istoria icercetării și nterpretării miturilor (în Antichitate, în Evul Mediu, în Renaștere și Iluminism)</p> <p>5. Mitul și ritul (Frazer)</p> <p>6. Interpretarea funcționalistă (Malinowski)</p> <p>7. Interpretarea sociologică (Lévy-Bruhl, Durkheim)</p> <p>8.. Interpretarea structuralistă (Lévi-Strauss)</p> <p>9. Interpretarea hermeneutică (Eliade).</p> <p>10. Interpretarea estetică (Meletyinszkij)</p> <p>11. „(...) a făcut pe om după chipul Său (...) parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut” (Gen. 1,27)</p> <ul style="list-style-type: none"> identificarea unor fragmente din mitul femeii în cotidian <p>12. Mitologia metalelor (alchimia)</p> <ul style="list-style-type: none"> originea și interpretarea alchimiei • categorizarea simbolică a metalelor • sexualitatea metalelor <p>13. Mitologii contemporane</p> <ul style="list-style-type: none"> elemente de mit constante în mitologia modernă (ex. în cultul celebrităților, în miturile politice) <p>14. Alteritatea mitologiei</p>	<p>Expunere, explicație, vizualizare.</p>	<p>Parcursarea bibliografiei și a sarcinilor propuse este obligatorie.</p> <p>Suport de curs (.ppt și material redactat, adnotat)</p>

Bibliografie

BOHANNAN, Paul – GLAZER, Mark (szerk.): *Mérföldkövek a kulturális antropológiában.* (Második, javított kiadás. A magyar kiadást szerk. és lektorálta dr. Sárkány Mihály.) Panem, Budapest, 2006.

DURKHEIM, Emile: *A vallási élet elemi formái. A totemisztikus rendszer Ausztráliában.* (Szakmailag lektorálta és az előszót írta: Vargyas Gábor. Ford. Vargyas Zoltán.) L'Harmattan, Budapest, 2003.
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/vallasi-élet-elemi/adatok.html>

ELIADE, Mircea: *A szent és a profán. A vallási lényegről.* (Ford. Berényi Gábor. Mérleg.) Európa, Budapest, 2009.

<http://www.terebess.hu/keletkultinfo/profan1.html>

FRAZER, James George: *Az Aranyág*. (Második, javított kiadás. Vál. és az utószót írta Bodrogi Tibor. Ford. Bodrogi Tibor és Bónis György.) Osiris, Budapest, 2002.

KIRK, Geoffrey Stephen: *A mítosz*. (Ford. Steiger Kornél.) Holnap, Budapest, 1995.

LÉVI-STRAUSS, Claude: *Strukturális antropológia* I–II. (Ford. Saly Noémi. Osiris tankönyvek.) Osiris, Budapest, 2001.

MALINOWSKI, Bronislaw: *Baloma. Válogatott írások*. (Szerk., vál., az utószót és a jegyzeteket írta, a ford. ell. Bodrogi Tibor. Ford. Bónis György, Ecsedy Csaba.) Gondolat, Budapest, 1972.

MELETYINSZKIJ, Jeleazar Mojszejevics: *A mítosz poétikája*. (Ford. Kovács Zoltán.) Gondolat, Budapest, 1985.

SIMON Róbert: *Mircea Eliade alvilágjárása, avagy a kezdetek nosztalgiája*. In *Mircea Eliade: Vallási hiedelmek és eszmék története* III. (Második, javított kiadás. Osiris könyvtár.) Osiris, Budapest, 1998, 301–324.

TOKAREV, Szergej Aleksandrovič (főszerk.): *Mitológiai Enciklopédia* I–II. (A magyar kiadást szerk.: Hoppál Mihály.) Gondolat, Budapest, 1998.

De parours

BOIA, Lucian (szerk.): *Miturile comunismului românesc*. Nemira, București, 1998.

CASSIRER, Ernst: A modern politikai mítoszok technikája. In Zentai Violetta (szerk.): *Politikai antropológia*. Osiris, Budapest, 1997, 37–50.

DUNDES, Alan (ed.): *Sacred Narrative. Readings in the Theory of Myth*. University of California Press, 1984.

DUMEZIL, Georges: *Mítosz és eposz. Tanulmányok*. (A kötetet vál. és ford. Fridli Judit. Az utószót írta Hoppál Mihály.) Gondolat, Budapest, 1986.

ELIADE, Mircea: *Aspecte ale mitului*. Univers, București, 1978.

KERÉNYI Károly: *Mi a mitológia? Bevezető tanulmány a homérosi himnuszok magyarázataihoz*. In uő: *Mi a mitológia? Tanulmányok a homérosi himnuszokhoz*. Szépirodalmi, Budapest, 1988, 5–27. [Az 1939-es tanulmány 2007-ben digitalizált szövegváltozata: In S. Horváth Géza: *Irodalom és művelődéstörténeti alapfogalmak*. Pannon Egyetemi Kiadó, 1971, 65–72. <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/irodalom/ch02s11.html>]

LÁNG János: *A mitológia kezdetei. Az ősi népek elbeszélései*. Gondolat, Budapest, 1979.

LOSZEV, Alekszej Fjodorovics: *A mítosz dialektikája*. (Felsőoktatási tankönyv. Ford. Goretity József.) Európa, Budapest, 2000.

NAGY Olga: *A mítoszok nem halnak meg*. Holnap, Budapest, 1999, 140–181.

RIES, Julien: *A mítosz az emberiség történetében*. Officina, Budapest, 2007.

ROMÁN József: *Mítoszok könyve*. Gondolat, Budapest, 1963.

STEBLIN-KAMENSZKIJ, Mihail Ivanovič: *A mítosz*. (Az én világom.) Kozmosz, Budapest, 1985.

STRENSKI, Ivan: *Four Theories of Myth in Twentieth-Century History: Cassirer, Eliade, Levi Strauss and Malinowski*. University of Iowa Press, 1987.

SZEPES Erika: A mítosz: egy fogalom jelentésváltozásai. I–II. *ESŐ* 9(3). 2006. 67–92.; 9(4). 2006. 67–81. <http://www.esolap.hu/archive/entryView/800>, ill. <http://www.esolap.hu/archive/entryView/821>

TRENCSENYI-WALDAPFEL Imre: *Mitológia*. Gondolat, Budapest, 1963.

Bibliografie opțională

BAKTAY Ervin (vál., feldolg.): *Indiai regék és mondák. Válogatás a Mahábháratából és a Rámájánából*. Móra, Budapest, 1963. (További kiadások: 1977, 1979, 1986.)

BIRTALAN Ágnes (vál., bev.): *Miért jön a nyárra tél? Mongol eredetmondák és mítoszok*. Terebess, Budapest, 1998. <http://mek.oszk.hu/00200/00226/html/>

DOBROVITS Aladár – KÁKOSY László (feldolg.): *Egyiptomi és mezopotámiai regék és mondák*. (5. kiad.) Móra, Budapest, 2006, 73–131. http://misoga1969.weebly.com/uploads/1/4/7/3/14731470/egyiptomi_s_mezopotmiai_regk_s_mondk.pdf

DOMOKOS Péter (összeáll.): *Finnugor regék és mondák*. (Ford. Bede Anna et al.) Móra, Budapest, 2002.

DÖMÖTÖR Tekla (feldolg.): *Germán, kelta regék és mondák*. Móra, Budapest, 2001.

GRAVES, Robert: *A görög mítoszok* I–II. (Második kiadás. Ford. Szijgyártó László et al. Pro Memoria.) Európa, Budapest, 1981.

GRAVES, Robert – PATAI, Raphael: *Héber mítoszok. A genézis könyve*. (Ford. Terényi István.) Gondolat, Budapest, 1969.

HINNELS, John R.: *Perzsa mitológia*. (Ford. Péri Benedek. A mítoszok világa.) Corvina, Budapest, 1992.

KELEMEN Hajna (összeáll.): *Mitológia. Szöveggyűjtemény*. Holnap, Budapest, 1992. (További kiadások: 1993, 1996, 2000.)

KERÉNYI Károly: *Görög mitológia. I. Történetek az istenekről és az emberiségről. II. Hérosztörténetek*. (Ford. Kerényi Grácia.) Gondolat, Budapest, 1977. <http://www.altisk-szeleste.sulinet.hu/20160215KerenyiKarolyGorogmitologia.pdf>

8.2 Seminar		Observații
1. Prezentarea planului de lucru semestrial (trecerea în revistă a temelor propuse spre dezbatere și a sarcinilor semestriale)	Justificare interpretativă.	Suport: plan de lucru semestrial adnotat.
2. Specificul gândirii mitice	Prezentare pe baza	Material redactat și adnotat.

<p>(antropomorfizare, clasificare, inomogenitatea timpului și al spațiului, efectele timpului și faptelor primare, cauzalitatea) Analiză de text: GILGAMES. <i>Agyagtáblák üzenete. Ékírásos akkád versek.</i> (Harmadik kiadás. Vál., jegyz. Komoróczy Géza. Ford. Rákos Sándor.) Európa, Budapest, 1974, 88–166. Optional (filmul): GILGAMES. (1975, 51').</p> <p>3. De la mitul „Iubirii Infinite” la mitologia crizei Analiză de text: RITHEU, Jurij: <i>Amikor a bálnák elmennek. Mai legenda.</i> (Ford. Nikodémusz Elli.) Európa, Budapest, 1978. http://mek.oszk.hu/00400/00447/00447.pdf Optional: GrindaDrap (.27.07.2010) https://www.youtube.com/watch?v=yXZPmdULIKs 5'), respectiv Faroe Island (26.06.2017) https://www.youtube.com/watch?v=I33_n7LMKqk 2'01" sau The Grind: Whaling in the Faroe Islands (21.03.2015) https://www.youtube.com/watch?v=HYOTkwFhe-w 29'25"</p> <p>4. (Re)prezentarea unor toposuri clasice (eroii strămoși) Analiză de text: TOLKIEN, J. R. R.: <i>A Gyűrűk Ura I–III.</i> (Ford. Göncz Árpád, Réz Ádám, Tandori Dezső) Európa, Budapest, 2001. http://free-e-book.webnode.hu/news/j-r-r-tolkien-a-gyuruk-ura-i-iii/ Trilogia cinematografică: <i>Stăpânul Inelelor.</i></p> <p>5. Un „campus story” magic, fără limite de vârstă Analiză de text: ROWLING, J. K: <i>Harry Potter és a Halál ereklyéi.</i> (Ford. Tóth Tamás Boldizsár.) Animus Kft., Budapest, 2007. Filmul: <i>Harry Potter and the Deathly Hallows, Part I.</i> 2010, 146'; <i>Part II.</i> 2011, 130').</p> <p>6. Nimb și deglorificare¹ (cei 300 de soldați spartani, eroii de la Termopile) • narațiunea și reprezentările vitejiei Analiză de text: HÉRODOTOSZ: <i>A görög-perzsa háború.</i> (Ford. Muraközy Gyula. Sapientia Humana sorozat.) Osiris, Budapest, 2000. (Vezi: 204–231.) Cartea de benzi desenate: MILLER, Frank: <i>300.</i> (Ford. Bayer Antal.) Képes Kiadó, 2007. [300. Written and illustrated by Frank Miller with painted colors by Lynn Varley. (1–5 Series.) Dark Horse Comics, 1998.] Filmul: <i>300</i> (2007, 151').</p> <p>7. Nimb și deglorificare² (schimbare de perspectivă în rotația câilor cerești și pământești) • procese și produse de re- și demitologizare Analiză de text biblic și filmul: <i>Le tout nouveau testament</i>, 2015, 114'.</p>	<p>bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbateri).</p>	
--	--	--

Bibliografie opțională

- BAUDRILLARD, Jean: A szimulákrum elsőbbsége. (Ford. Gángó Gábor.) In Kis Attila Attila – Kovács Sándor S.K. – Odorics Ferenc (szerk.): *Testes könyv I.* (Dekon-könyvek, 8.) Ictus és Jate Irodalomelméleti Csoport, Szeged, 1996, 161–193.
- BÍRÓ Yvette: *Profán mitológia. A film és a mágikus gondolkodás.* Osiris, Budapest, 1990. *sau* A rendetlenség rendje. *Film/kép/esemény.* (Válogatott tanulmányok.) Filum, Budapest, 1997. *vagy* A hetedik művészet. *A film formanyelve, a film drámaisága.* (Osiris könyvtár.) Osiris, Budapest, 1998. *vagy* Nem tiltott határátlépések. *Képkalandozások kora.* (Osiris könyvtár.) Osiris, Budapest, 2003.
- CARTER, Lin: *Tolkien és A Gyűrűk Ura világa.* Szukits, Szeged, 2004. *sau* KORPUA, Jyrki: *Constructive Mythopoeitics in J. R. R. Tolkien's Legendarium.* (Acta Univ. Oul. B, 129.) University of Oulu, Oulu, 2015. <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526209289.pdf> *sau* McPARTLAND, Thomas J.: *The Lord of the Rings: Mythopoesis, Heroism, and Providence.* Paper presented at the American Political Science Association annual conference, Seattle, September 1, 2011. <https://sites01.lsu.edu/faculty/voegelin/wp-content/uploads/sites/80/2015/09/Tom-McPartland.pdf>
- ELIADE, Mircea: *Vallástörténeti értekezés.* (Ford. Sujtó László.) Helikon, Budapest, 2014.
- HALBWACHS, Maurice: A Szentföld legendás topográfiája. *Magyar Lettre Internationale* 37. 2000 (nyár). 45–48. [Eredeti kiadás: *La topographie légendaire des Évangiles en Terre Sainte. Étude de memoire collective.* PUF, Paris, 1941. Ford. Lóránt Zsuzsa.]
- HEGEDŰS Norbert: A kultúra elfeledett regiszterei. A mitológiák továbbélése a dark fantasyben. *Alföld* 65(9). 2014. 65–71.
- STAFFORD, Emma: The Curse of 300? Popular Culture and Teaching the Spartans. *The Journal of Classics Teaching* 17(33). 2016. 8–13.
- SZÉKELY Bíborka: A hippogriff, az orrontó farkász és a többiek. *Elmélkedés a Rowling-univerzum mitikus lényeiről.* *Korunk* 28(7). 2017. 44–47. http://epa.oszk.hu/00400/00458/00632/pdf/EPA00458_korunk_2017_7_044-047.pdf
- SZÉKELY János: *A mítosz értelme.* Esszék. Kriterion, Bukarest, 1985. <http://adatbank.transindex.ro/iro/htmlk/pdf874.pdf>
- TÁNCZOS Vilmos: *A mitikus világkép* (vázlat). Oktatási segédanyag. <http://film.sapientia.ro/uploads/oktatas/segedanyagok/041-Mitosz.pdf>
- TÁNCZOS Vilmos: *A modern mítoszok képei* (vázlat). Oktatási segédanyag. http://film.sapientia.ro/uploads/oktatas/segedanyagok/03Modern_mitoszok.pdf

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Conținutul cursurilor și seminariilor se bazează atât pe literatura de specialitate maghiară cât și pe cea internațională (de ex. antologii, culegeri, manuale, studii, articole, periodice etc. clasice și contemporane). Titularul disciplinei este specialist în domeniu (a se vedea titlul științific, lista de publicații, granturile de cercetare, participarea la conferințele naționale și internaționale cu prelegeri, comunicații în această arie tematică).

10. Evaluare

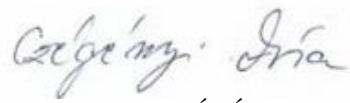
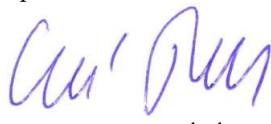
Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințe de bază, bibliografie.	Examen scris din materialul cursului și bibliografia obligatorie.	2/3
10.5 Seminar	<ul style="list-style-type: none"> prezența activă la seminarii conduita cooperarea eficiența 	Observație permanentă. <ul style="list-style-type: none"> o prezentare ca (co)raportor 	1/3
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> identificarea și definirea conceptelor, metodelor și teoriilor fundamentale cunoașterea literaturii de specialitate și utilizarea corectă a limbajului de specialitate Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: Participarea la examen este condiționată de participarea la cursuri și la seminarii, precum și de coraportul realizat. Studenții, care au mai mult de trei absențe nemotivate, vor avea de îndeplinit sarcini special desemnate pentru a recupera. Frauda în cazul examenului va determina automat sistarea procesului de examinare și evaluarea cu nota 1 (unu).			

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 3
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 532238
Fax: 0264 432303
E-mail: lett@lett.ubbcluj.ro

Data completării 19.03.2021	Semnătura titularului de curs Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra	Semnătura titularului de seminar Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra
Data avizării în departament 23.03.2021.	Semnătura directorului de departament Conf. univ. dr. SZABÓ Á. Tőhötöm	
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății